

при перевірках, а тому програмні продукти для автоматизації аудиту повинні надавати можливість вносити корективи до бази даних документів та алгоритмів самого аудиту. Тільки за рахунок такої умови комп'ютерний аудит буде швидким та достовірним, а праця аудитора продуктивною та легкою.

Література:

1. Оліфіров О.В. *Управлінські інформаційні системи в аналізі і аудиті.* – Донецьк, 2011. – с.51-84.
2. Усач Б. *Деякі аспекти проведення аудиту в комп'ютерному середовищі // Економічний аналіз.* – 2010. - №6. – С. 366-369.

Карпа О.І.,
студ. гр. МЕ-33,
Національний університет «Львівська політехніка».
Науковий керівник – Станасюк Н.С.,
к.е.н., доцент кафедри обліку і аналізу

ЕКОЛОГІЧНИЙ АУДИТ В УКРАЇНІ: СТАНОВЛЕННЯ ТА РОЗВИТОК

Аудит - це молода і нова наука в Україні, але законодавча діяльність у цій сфері дуже активна. Аудит повинен захищати не тільки інтереси власника, але й держави, вирішувати проблеми, які стоять перед народним господарством країни.

Право на здійснення державного аудиту покладене на Контрольно-ревізійне управління. На сьогодні існують різні підходи до класифікації аудиту, що пояснюється застосуванням для цього різних ознак та методів. Згідно класифікації аудит поділяють на фінансовий, управлінський, операційний і соціальний. Зовсім недавно з'явилися державний аудит екологічний, енергетичний, внутрішній, зовнішній і також кабінетний[2,с. 87-121].

Зважаючи на те, що на сьогоднішній день екологічна ситуація України та й світу загалом далеко не є ідеальною, то дедалі стрімкішого розвитку набуває екологічний аудит, який виник у 70-ті роки ХХ століття у західних країнах. 29 червня 1993 р. було прийнято Постанову Ради Європейського Союзу №1836/93 про добровільну участь промислових підприємств у загальній системі екологічного менеджменту та екологічної перевірки навколишнього природного середовища (СЕМА).

Екологічний аудит в ринкових умовах має свої особливості. Перш за все, його діяльність здійснюється на межі інших напрямків: екологічних, природоохоронних, інвестиційних, господарських. Крім того, екоаудит спрямований на збалансування загальнодержавної екологічної політики з політикою господарюючого суб'єкта, що забезпечує як конкурентоспроможність його продукції, так і захист навколишнього природного середовища, тобто погодження макро- і мікрорівнів екобезпеки життєдіяльності.

Враховуючи важливість аудиту природоохоронної діяльності, 24.06.2004 року Верховною Радою України був прийнятий Закон "Про екологічний аудит". В ньому визначено, що "екологічний аудит - це документально оформлений системний незалежний процес оцінювання об'єкта екологічного аудиту, що включає збирання і об'єктивне оцінювання доказів для встановлення відповідності визначених видів діяльності, заходів, умов, системи екологічного управління та інформації з цих питань вимогам законодавства України про охорону навколишнього природного середовища та іншим критеріям екологічного аудиту"[1]. При чому сертифікат на право проведення

екологічного аудиту видається спеціально уповноваженим органом виконавчої влади з питань охорони навколишнього середовища на три роки. Екологічний аудит визнано в Україні одним із пріоритетних напрямів державної політики в галузі охорони довкілля, використання ресурсів та забезпечення екологічної безпеки. У відповідній Постанові Верховної Ради України впровадження екологічного аудиту віднесено до національного рівня управління.

На жаль згідно із українським законодавством у фінансовій звітності відсутні показники, на основі яких можна було б зробити еколого-економічний аудит. Тому і Закон України "Про екологічний аудит" не працює в повній мірі.

Власникам підприємств економічно вигідніше платити за забруднення навколишнього середовища і розміщення відходів, ніж дотримуватися усіх нормативів природоохоронного законодавства. Проводити ж екологічний аудит на цих підприємствах можливо тільки на добровільній основі, за згодою керівників підприємств, навіть якщо замовниками аудиту є органи місцевого самоврядування. Якщо ж підприємство дає згоду на проведення добровільного внутрішнього екологічного аудиту, то й у цьому випадку ст. 8 обмежує процедуру аудиту, оскільки «конкретні завдання екологічного аудиту у кожному окремому випадку визначаються замовником, виходячи з його потреб». Тобто на першому місці опиняються не інтереси держави, а інтереси замовника. А замовником аудиту можуть бути й власники підприємств або його керівники та інші організації, а не тільки державні органи. Тим самим саме вони визначають рамки аудиту, що й робить екологічний аудит неповним та обмеженим [3, с. 56-60].

На мою думку, екологічний аудит повинен передбачати перевірку публічної бухгалтерської звітності, обліку, первинних документів і іншої інформації стосовно фінансово-господарської діяльності суб'єктів господарювання в області захисту біосфери з метою забезпечення достовірності їх звітності, обліку, його повноти, відповідності діючому законодавству щодо зниження фактичних або потенційних екологічних, фінансових й інших збитків екологічних втрат.

Водночас для розвитку екологічного аудиту в нашій державі є деякі передумови. По-перше, іноземні інвестиції, які надходять в Україну, підлягають суворій екологічній оцінці. По-друге, вже зараз обов'язковою умовою видачі кредитів міжнародних організацій є проведення екологічної оцінки проектів. По-третє, здійснюється приватизація підприємств, під час якої екоаудит повинен дати оцінку екологічного стану підприємств. По-четверте, відбувається формування ринку нерухомості, під час придбання якої актуальною є задача оцінки екологічних характеристик [4, с. 225-241].

Отже, можна зробити висновок, що на сьогодні назріла гостра необхідність в удосконаленні Закону «Про екологічний аудит», унесені до нього ряду доповнень та змін. Зокрема вважаємо, що необхідно і доцільно забезпечити обов'язковість проведення екологічного аудиту на всіх підприємствах, які становлять екологічну небезпеку, незалежно від їх форм власності. Необхідно також розширити сферу екологічного аудиту й на об'єкти, які вже знаходяться поза сферою виробничої діяльності, але все ж становлять загрозу для навколишнього середовища – старі нафтосховища, накопичувачі токсичних відходів (у тому числі пестицидів та мінеральних добрив) тощо. Потрібно у найкоротші строки розробити та прийняти єдину методичну базу для проведення аудиту, єдині вимоги до аудиторів, єдині умови для досліджуваного об'єкта та проробити інші комплексні питання з екологічного аудиту.

Література:

1. *Про екологічний аудит: Закон України від 24.06.2004 № 1862-IV/ Верховна Рада*

України. – 2009. – Режим доступу до тексту закону: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws>.

2. Немченко В. В. «Аудит. Підручник»: підручник / В. В. Немченко. – К.: Центр учбової літератури, 2008. – 240 с.

3. Шевчук В.Я. «Екологічний аудит»: навч. посібник / В.Я.Шевчук, Ю.М.Саталкін, В.М. Навроцький. – К.: Символ-Т, 1997. – 221 с.

4. Семенова В.Ф. «Екологічний менеджмент»: навч. посібник/ За ред. В.Ф. Семенова, О.Л. Михайлик. – К.: Центр навчальної літератури, 2004. – 407 с.

Кмошик П.А.,
студ. гр. ЕОАм-13,
Національний університет «Львівська політехніка».
Науковий керівник – Борщук І.В.,
к.е.н., доцент кафедри обліку та аналізу

ПРОБЛЕМИ АУДИТУ ПОДАТКОВИХ ПЛАТЕЖІВ

Податки та податкові платежі найскладніша економічна категорія з точки зору їх значення для кожної країни. За рахунок податків формується найбільша доля бюджетів усіх рівнів, в тому числі державного бюджету. За цих умов надзвичайно актуальним є питання організації обліку податків і всіх видів їх контролю.

Питанням контролю стягнення податків займаються чисельні організації, починаючи від Контрольно-ревізійного управління і закінчуючи контролюючими відділами соціальних фондів. Але ні одна із цих організацій не допомагає підприємству боротися із труднощами, які виникають при обчисленні багатьох податкових платежів, крім незалежної аудиторської фірми чи приватного аудитора [1].

На сьогоднішній день, зокрема у зв'язку з веденням в дію Податкового Кодексу України постають проблеми у визначенні порядку здійснення аудиторської перевірки податків, зборів та податкових платежів.

Особливу увагу при проведенні аудиту податків привертають питання організації перевірки, розробки планів та програм перевірок, обґрунтованості аудиторського висновку, складання робочих документів. У першу чергу ці проблеми пов'язані із питанням визначення бази оподаткування на момент перевірки, податкових ставок, розробки процедур, визначення достовірності податкової інформації, податкової звітності[2]. Звертаючи увагу на зазначені проблеми, не можна не зупинитися на безпосередньому порядку розв'язання питань пов'язаних із організацією перевірки податкових платежів. Особливо це стосується податку на прибуток. Належну увагу слід звернути на правильність проведення перевірки виникаючих податкових різниць за відстроченими податковими активами та зобов'язаннями.

Не маючи достатньо розробленої законодавчої бази із цього приводу, кожен аудитор по-своєму організовує перевірку зазначених питань. На підприємствах відсутні реєстри аналітичного обліку за господарськими операціями, які приводять до виникнення цих різниць. Це не дає змоги здійснити швидку перевірку і підвищує ризик не виявлення помилок, через те що аудитор повинен робити хронологічну вибірку із метою перевірки таких господарських операцій.

Викликає непорозуміння і порядок проведення аудиту внесків до фондів соціального страхування. Впровадження єдиного соціального платежу не спростило його перевірку. На теперішній час для кожного із чотирьох внесків до фондів соціального страхування у складі єдиного соціального внеску існує своя база